

ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

11/10-286

01.03.2019

Прем'єр-міністру України

ГРОЙСМАНУ В.Б.

Шановний Володимире Борисовичу!

Надсилаємо адресований Вам депутатський запит народного депутата України Львовчкіна С. В., оголошений на засіданні Верховної Ради України 1 березня 2019 року, для розгляду і надання відповіді автору запиту і Голові Верховної Ради України у встановлений чинним законодавством 15-денний термін.

Додаток: депутатський запит на 3 арк. у 1 прим.

З повагою

А. ПАРУБІЙ

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ

1171-1/4

від "25" лютого 2019 року

Прем'єр-міністру України
В.Б. ГРОЙСМАНУ

ДЕПУТАТСЬКИЙ ЗАПИТ

Щодо накопичення масштабних проблем бідності в Україні

Внаслідок економічної кризи та відсутності ефективних кроків з боку Уряду щодо мінімізації її негативних соціальних наслідків, проблема бідності українських громадян набула нині надзвичайної гостроти.

За оцінками МВФ за рівнем ВВП на душу населення у 2018 році Україна стала найбіднішою державою Європи. Цей висновок підтверджується інформацією вітчизняних профільних органів влади, згідно якої за останні 5 років показники, що визначають рівень бідності за абсолютним критерієм, в Україні істотно погіршилися.

На сьогодні встановлений Законом про Державний бюджет прожитковий мінімум становить всього 53,8% від фактичного прожиткового мінімуму, розрахованого виходячи з офіційного кошика мінімально необхідних для життя споживчих товарів і послуг, вартість яких щомісяця індексується на рівень інфляції. Так з 1 січня 2019 року загальний розмір прожиткового мінімуму в бюджеті-2019 складає 1853 грн. на одну людину. Тоді як, за даними Міністерства соціальної політики України, фактичний розмір прожиткового мінімуму в цінах січня 2019 р. становив 3443 грн. (3952 грн. - з урахуванням обов'язкових платежів).

Такий розрив у показниках пояснюється неповною індексацією законодавчо встановленого прожиткового мінімуму на рівень інфляції. Зокрема, за останні 5 років (2014-2018 рр.) розмір прожиткового мінімуму, встановлений в Державному бюджеті, зріс лише на 58%, в той час як ціни за той же період виросли в 2,5 рази. Як наслідок, за цей період значно збільшилася частка осіб, доходи і витрати яких є нижчими за фактичний прожитковий мінімум, що є одним з основних показників бідності за абсолютним критерієм. Так, за останніми даними Міністерства соціальної політики, за підсумками першої половини 2018 р. 44,3% громадян мали видатки менше фактичного прожиткового мінімуму й знаходились за межею абсолютної бідності. Для порівняння на кінець 2013 року частка таких громадян складала 22,1%, тобто була вдвічі нижчою.

Особливо гостро питання зубожіння стоїть перед найбільш соціально-вразливими групами громадян. У першу чергу, мова йде про багатодітні родини та пенсіонерів.

За підсумками 2017 р. більше половини (55,5%) родин з 2-ма дітьми перебували за межею абсолютної бідності, оскільки їх доходи були нижчі фактичного прожиткового мінімуму. Серед родин з 3-ма дітьми таких ще більше - майже 69%. Одною з головних причин зазначеної ситуації є істотне скорочення реального розміру виплат при народженні дітей - в порівнянні з 2013 роком в доларовому еквіваленті для всіх родин з дітьми воно склало від 60,8% до 90,2%.

Незважаючи на підвищення пенсій в 2017-2018 рр., їх середній рівень залишається надзвичайно низьким і не покриває навіть мінімальних потреб пенсіонерів. Так, на початок поточного року середня пенсія була на 9% нижчою фактичного прожиткового мінімуму для непрацездатних. Що стосується рівня мінімальної пенсії, то його збільшення в останні роки також не привело до істотного поліпшення матеріального становища пенсіонерів, оскільки було повністю нівельовано збільшенням цін, що зросли з 2013 р. на 151%. Ситуація виглядає ще більш критичною якщо перерахувати рівень мінімальної пенсії в доларовому еквіваленті. Взятий в такому вимірі, торік він був нижче аналогічного показника 2013 р. в 2 рази - 54,5 дол. проти 118,8 дол.

Не набагато кращим є становище працездатних громадян, оскільки внаслідок тривалої економічної кризи та руйнівних процесів у промисловості знайти роботу в останні роки все більш складно.

За 9 місяців минулого року рівень безробіття (за методологією МОП) серед працездатного населення склав 9%, що значно вище рівня передкризового 2013 року - 7,6%. Одночасно цей показник істотно перевищує аналогічні показники країн регіону та в середньому по ЄС. Особливо турбує високий рівень безробіття серед молоді, який майже в 2 рази перевищує середній рівень по економіці, провокує зростання трудової міграції та підриває перспективи розвитку нашої країни.

Однак навіть працевлаштованість не гарантує переважній більшості громадян гідного заробітку. Адже, не зважаючи на заяви Уряду про зростання номінальної середньорічної зарплати, в доларовому еквіваленті в порівнянні з 2013 роком вона знизилась на 20,2% і на кінець минулого року становила лише 326 дол. проти майже 409 дол. у 2013 р.

При цьому велика частина працюючих громадян отримує зарплату нижче середнього рівня по економіці. Наприкінці минулого року їх частка в загальній кількості працюючих становила понад 67%. У той же час майже 22% тих, які працюють, знаходяться за межею бідності - їх дохід нижчий за фактичний прожитковий мінімум (за підсумками першої половини 2018 р). Меншим за цей показник є й нинішній рівень мінімальної зарплати, за розміром якої Україна посідає одне з останніх місць серед країн Європи.

Внаслідок такої ситуації на вітчизняному ринку праці українці масово залишають Батьківщину у пошуках роботи та гідного заробітку закордоном. Так за експертними оцінками, кількість трудових мігрантів з України може сягати 4-6 млн. осіб.

Вищезгадані негативні тенденції переконливо свідчать про недостатню ефективність попередніх дій Уряду в напрямі боротьби із зuboжінням громадян. З урахуванням цього глибоку стурбованість викликає здебільшого формальний характер заходів, передбачених затвердженим Урядом планом з реалізації Стратегії подолання бідності в поточному році.

Враховуючи вищезазначене, керуючись статтею 15 Закону України «Про статус народного депутата України» вимагаю невідкладно вжити заходів, спрямованих на системне та комплексне вирішення питань бідності громадян, які б серед іншого передбачали стимулювання створення нових робочих місць, збільшення розміру прожиткового мінімуму, виплат при народженні дитини, інших видів державних соціальних виплат до об'єктивно обґрунтованого рівня, припинення неконтрольованого росту цін і тарифів тощо.

Про результати вжитих заходів прошу поінформувати мене у встановлений законодавством термін.

З повагою
Народний депутат України

С. ЛЬОВОЧКІН

(171)